

**ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΕΑΡΙΝΟΥ ΕΞΑΜΗΝΟΥ ΣΤΟ ΜΑΘΗΜΑ ΤΟΥ Γ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ
«Ο ΕΛΛΑΔΙΚΟΣ ΧΩΡΟΣ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΗΣ ΟΘΩΜΑΝΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΚΗΣ
ΚΥΡΙΑΡΧΙΑΣ, II (τέλη περ. 17^{ου} – αρχές 19^{ου} αι.)»**

* Οι κωδικοί είναι από την Κεντρική Βιβλιοθήκη του Πανεπιστημίου

A. Γενική βιβλιογραφία

1. Ελληνόγλωσση

- Ασδραχάς Σπύρος (επιμ.), *Η οικονομική δομή των βαλκανικών χωρών (15ος-19ος αιώνας)*, Μέλισσα, Αθήνα 1979 (μεταφρ. σημαντικών μελετών). 949. 610 15 ΟΙΚ
- Ασδραχάς Σπ. και άλλοι, *Ελληνική οικονομική ιστορία ιε'-ιθ'*, Αθήνα 2003, τ. 1-2 330. 094 93 ΑΣΔ
- Βακαλόπουλος Απόστολος, *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τόμ. Α' - Η', Θεσσαλονίκη 1968-1988 (ανατύπωση εκδ. Ηρόδοτος). (αν και κάπως παλαιό, παραμένει πολύ βασικό). 949. 505 ΒΑΚ
- Barkey Karen, *Αυτοκρατορίες και διαφορετικότητα. Οι Οθωμανοί σε συγκριτικό πλαίσιο*, Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2013 (σημαντικό έργο). (στα αγγλικά 956. Ο15 ΒΑΡ) * σε μετάφραση στο Γραφείο μου
- Castellan G., *Ιστορία των Βαλκανίων (16ος-19ος αιώνας)*, εκδ. Γκοβότση, Αθήνα 1991. 949. 6 CAS
- Inalcik Halil, *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Η κλασική εποχή*, μτφρ. Μιχ. Κοκολάκης, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 1995. (σημαντική μελέτη του πιο γνωστού εν ζωή Τούρκου ιστορικού). 856. 100 5 ΟΙΚ
- Inalcik Halil - Quataert Donald, *Οικονομική και κοινωνική ιστορία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας, τ. Β' 1600-1914*, μτφρ. Μαρίνος Σαρηγιάννης, Μαρίνα Δημητριάδου, εκδ. Αλεξάνδρεια, 2011, [αγγλική έκδ. Καίμπριτζ 1994] (πολύ βασικό έργο).
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους [ΙΕΕ]*, Εκδοτική Αθηνών, τόμ. Γ' και ΙΑ', Αθήνα 1974. 949. 5 ΙΣΤ
- Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000* (επιμ. Β. Παναγιωτόπουλος), τ. 1^{ος} - 2^{ος}, *Η οθωμανική κυριαρχία, 1770-1821*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2003. 949. 5 ΙΣΤ
- Ιστορία των Ελλήνων*, εκδ. Δομή, τόμ. 10^{ος} *Οι Έλληνες υπό ξένη κυριαρχία 1453-1821* R 938 ΙΣΤ
- Κρεμμυδάς Β., *Εισαγωγή στην ιστορία της νεοελληνικής κοινωνίας (1700-1821)*, 2η έκδ., Αθήνα 1988. 949. 505 ΚΡΕ
- Lane Frederic, *Βενετία, η θαλασσοκράτειρα. Ναυτιλία, Εμπόριο, Οικονομία*, εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2007. (πολύ σημαντικό για την ιστορία του βενετικού κράτους) 945. 31 LAN
- Μαλτέζου Χρύσα (επιστημονική διεύθυνση), *Veneriae quasi alterum Byzantium. Όψεις της ιστορίας του βενετοκρατούμενου Ελληνισμού*, Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, Αθήνα 1999. 361. 902 ΠΕΡ 1992
- Μαλτέζου Χρύσα (επιστ. διεύθυνση), *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα. Προσεγγίζοντας την ιστορία της*, τ. Α' - Β', Αθήνα-Βενετία 2010 (εξαιρετικό συλλογικό έργο όπου εξετάζονται όλες οι πτυχές της βενετοκρατίας στον ελλαδικό χώρο, και με πλούσια θεματική βιβλιογραφία). *στο Γραφείο μου
- Νυσταζοπούλου - Πελεκίδου Μαρία, *Οι Βαλκανικοί λαοί από την τουρκική κατάκτηση στην εθνική αποκατάσταση*, εκδ. Βάνιας, Θεσσαλονίκη 2000. 949. 6 ΝΥΣ
- Κοτζαγεώργης Φωκίων – Παπασταματίου Δημήτρης, *Ιστορία του νέου ελληνισμού κατά τη διάρκεια της οθωμανικής πολιτικής κυριαρχίας*, Αθήνα 2015, ηλεκτρονικό πανεπιστημιακό σύγγραμμα στον ιστότοπο www.kallipos.gr
- Πιζάνιας Θ. Πέτρος, *Η ιστορία των Νέων Χρόνων από το 1400c έως το 1820*, εκδ. Εστία, Αθήνα 2014. *στο Γραφείο μου.
- Σβορώνος Νίκος, *Το ελληνικό έθνος, προλεγόμενα* Σπ. Ασδραχάς, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2004. 949. 5 ΣΒΟ
- Σαρρής Νεοκλής, *Οσμανική πραγματικότητα*, τόμοι I-II, εκδ. Αρσενίδης, Αθήνα χ. χ. 956. 101. 5
- Σιμόπουλος Κυρ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα, 330 μ. Χ. – 1821*, τόμοι Α', Β', Γ1', Γ2 914. 95 ΣΙΜ

- Sugar Peter, *Η Νοτιοανατολική Ευρώπη κάτω από την οθωμανική κυριαρχία, 1354-1804*, τόμ. 1-2, μτφρ. Π. Χ. Μπαλουζή, Αθήνα 1994. 949. 6 SUG
- Τοντόρωφ Νικολαΐ, *Η βαλκανική πόλη, 15ος-19ος αιώνα*, τόμ. Α'-Β', μτφρ. Έφη Αβδελά - Γεωργία Παπαχρήστου, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1986. 307. 764 090. 96 TOD
- Faroqhi Suraiya, *Η Οθωμανική Αυτοκρατορία και ο κόσμος γύρω της*, μτφρ. Γ. Καραχρήστος εισαγωγή Ελένη Γκαρά, Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, Αθήνα 2009 (αγγλική έκδ. 2005). 956.101.5 FAR
- Faroqhi S., *Προσεγγίζοντας την Οθωμανική Ιστορία. Εισαγωγή στις πηγές*, μτφρ. Κ. Καμπουρίδης, University Studio Press, Θεσ/νίκη 2006 (σημαντικό βιβλίο μιας μεγάλης οθωμανολόγου). 956 101 5 FAR
- Χασιώτης Ιωάννης, *Μεταξύ οθωμανικής κυριαρχίας και ευρωπαϊκής πρόκλησης. Ο ελληνικός κόσμος στα χρόνια της Τουρκοκρατίας*, University Studio Press, Θεσσαλονίκη 2001. 956. 101 5 ΧΑΣ
- Χασιώτης Ιω., *Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις και η Οθ. Αυτοκρατορία, μέσα 15^{ου}-αρχές 19^{ου} αι.*, Θεσ/κη 2005

2. Ξενόγλωσση

- Gibb H. & Bowen H. *Islamic Society and the West. Study of the Impact of Western Civilization on Moslem Culture in the Near East*, I-II, London - New York 1957 [ο πρώτος τόμος κυκλοφορεί και σε ελληνική μετάφραση με τον τίτλο *Η ισλαμική κοινωνία και η Δύση. Η διοικητική ιεραρχία της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας*, μτφρ.- σχόλια Ηλίας Κολοβός, εκδ. Παπαζήσης, Αθήνα 2005].
- Jelavich Barbara, *History of the Balkans. Eighteenth and Nineteenth Centuries*, τόμ. 1, Cambridge University Press, Καίμπριτζ 1983 και σε ελληνική μετάφραση.
- Mc Gowan B., *Economic Life in the Ottoman Europe. Taxation, Trade and the Struggle for Land, 1600-1800*, Cambridge University Press, 1981
- Mantran Robert (επιμ.), *Histoire de l'Empire Ottoman*, éd. Fayard, Paris 1989.

B. Ειδική βιβλιογραφία για κάθε εργασία

1. Η δευτέρα Βενετοκρατία στην Πελοπόννησο (1685-1715)

- Αρχοντίδης Α. Π., *Μεταξύ Βενετών και Τούρκων*, Θεσσαλονίκη 1987.
- Λιάτα Ευτυχία, «Μαρτυρίες για την πτώση τ' Αναπλιού στους Τούρκους (9 Ιουλίου 1715), (9 1715)», Μνήμων 5 (1975), σ. 101-156.
- Λιάτα Ε.-Τσιγκάκης Κ., *Με την Αρμάδα του Μοριά 1684-1687. Ανέκδοτο ημερολόγιο με σχέδια*. Εισαγωγή - επιμέλεια Ευτυχία Λιάτα. Μετεγραφή Κ. Τσιγκάκης, ΚΝΕ/ΕΙΕ, εκδ. Ολκός, Αθήνα 1998.
- Σακελλαρίου Μ., «Η ανάκτησις της Πελοποννήσου υπό των Τούρκων εν έτει 1715», *Ελληνικά* 9 (1936), σ. 221-240.
- Χασιώτης Ι., «Η κάμψη της Οθωμανικής δυνάμεως», *ΙΕΕ* τ. ΙΑ' (1975), σ. 8-51.
- Χατζόπουλος Δ., *Ο τελευταίος βενετο-οθωμανικός πόλεμος, 1714-1718*, Αθήνα 2002.
- Χασιώτης Ι., *Οι ευρωπαϊκές δυνάμεις και η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Το πρόβλημα της κυριαρχίας στην Ανατολική Μεσόγειο από τα μέσα του 15ου ως τις αρχές του 19ου αι.*, Θεσσαλονίκη 1976.

2. Ο παραδοσιακός τρόπος καλλιέργειας της γης

- Αγγελομάτη - Τσουγκαράκη Ελένη, *Η προεπαναστατική Ελλάδα*, εκδ. ΣΚΑΙ., (οι σελ. 141 κ. εξ.).
- Ασδραχάς Σπ. και άλ., *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ιε'-ιθ' αιώνας*, τ. Ι, ό. π., (σ. 189-218, 357-403)
- Λουκόπουλος Δ., *Γεωργικά της Ρούμελης*, 3η έκδ. εισαγωγή Μ. Μερακλή, Δωδώνη, Αθήνα - Ιωάννινα 1983 (α' έκδ. εν Αθήναις 1938) (πραγματικός θησαυρός πληροφοριών για τον παλαιό αγροτικό κόσμο).
- Προγουλάκης Γ., «Αγροτική οικονομία», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, τ. 8, Αθήνα χ. χ. σ. 556-589.

3. Τα τσελιγκάτα (Σαρακατσαναίοι κ. ά.)

- Ασδραχάς Σπ. και άλ., *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ιε'-ιθ' αιώνας,, τ. 1, ό. π.,* (σ. 189-197)
- Γκιόλιας Μ, *Παραδοσιακό δίκαιο και οικονομία του τσελιγκάτου,* εκδ. Πορεία, Αθήνα 2004.
- Καββαδίας Γ. Β., *Σαρακατσάνοι, Μία ελληνική ποιμενική κοινωνία,* 3η έκδ. Αθήνα 1996 (α' έκδοση στα γαλλικά, Παρίσι 1965) (σημαντικό βιβλίο).
- Χατζημιχάλη Αγγελική, *Οι Σαρακατσάνοι,* τ. 1-2, Αθήνα 1957.

4. Ο πρότυπος συνεταιρισμός των Αμπελακίων

- Ασδραχάς Σπ. και άλ., *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ιε'-ιθ' αιώνας,, τ. 1, ό. π.,* (σ. 397-400).
- Κορδάτος Γιάννης, *Τα Αμπελάκια και ο μύθος για το συναιτερισμό τους,* Αθήνα 1955.
- Νικολόπουλος Ηλ., *Δομές και θεσμοί στην Τουρκοκρατία. Τα Αμπελάκια και ο κοινωνικο-οικονομικός μετασχηματισμός του ελλαδικού χώρου,* Αθήνα 1988.
- Σιμόπουλος Κ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα,* τ. ΒΓ1, Γ2 (1800-1821), Αθήνα 1984-1985 (θησαυρός πληροφοριών που δίνουν οι ταξιδιώτες για την οικονομική-κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα).
- Μπωζούρ Φ., *Πίνακας του εμπορίου της Ελλάδος στην τουρκοκρατία (1787-1797),* μτφρ. Ελένη Γαρίδη, εκδ. Τολίδη, Αθήνα 1974.
- Γεωργίου Ηλίας, *Ιστορία και συναιτερισμός των Αμπελακίων,* Αθήνα 1951.
- Κατσιαρδή – Herring Όλγα, *Τεχνίτες και τεχνικές βαφής νημάτων. Από τη Θεσσαλία στην Κεντρική Ευρώπη (18^{ος} – αρχές 19^{ου} ι.),* εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα 2007 * από το Γραφείο μου.

5. Η Θεσσαλονίκη τον 18^ο αιώνα: οικονομία, κοινωνία

- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία της Θεσσαλονίκης 316 π. Χ. – 1983,* Θεσσαλονίκη 1947. 949. 505 ΒΑΚ
- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία της Μακεδονίας, 1354 -1833,* εκδ, Βάνιας, Θεσ/κη 1988. 949. 56 ΒΑΚ
- Δημητριάδης Βασίλης, *Τοπογραφία της Θεσσαλονίκης κατά την εποχή της Τουρκοκρατίας, 1430-1912,* Θεσσαλονίκη 1983. 949.565 ΔΗΜ
- Mazaower Marc, *Θεσσαλονίκη. Η πόλη των φαντασμάτων, 1430-1950,* εκδ. Αλεξάνδρεια, Αθήνα 2000, 949. 565 ΜΑΖ
- Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Μακεδονία: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού.* Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1982. 949. 56 ΜΑΚ
- Σβρόννος Ν., *Το εμπόριο της Θεσσαλονίκης τον 18 αιώνα,* εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1996.

6. Οι βιοτεχνίες και οι συντεχνίες των Ιωαννίνων στις αρχές του 19^{ου} αι.

- Αφιέρωμα της εφ. «Καθημερινή Επτά Ημέρες», για τις συντεχνίες (από το Γραφείο μου).
- Ασδραχάς Σπ. και άλ., *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ιε'-ιθ' αιώνας,, τ. 1,* (σ. 403-422 γενικά για τις συντεχνίες).
- Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού. Ήπειρος,* Θεσσαλονίκη 1991. 949. 5 ΒΑΚ
- Δημητριάδης Ευάγγελος, *Το βιλαέτι των Ιωαννίνων τον 19^ο αι.: Γιάννενα .....,* Θεσσαλονίκη 1993 7268. 094 953 ΔΗΜ
- Παπαγεωργίου Γεώργιος, *Οι συντεχνίες στα Γιάννενα κατά τον 19^ο και τις αρχές του 29^{ου} αιώνα,* Ιωάννινα 1988.
- Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού,* Εκδοτική Αθηνών, Αθήνα 1997. 949. 53 ΗΠΕ
- Σαλαμάγκας Δημ., «Τα εσνάφια και τα επαγγέλματα επί Τουρκοκρατίας στα Γιάννενα», περ. *Ηπειρωτική Εστία* (Γιάννενα 1959).

7. Η ανάπτυξη της ελληνικής ναυτιλίας τον 18^ο –αρχές του 19^{ου} αιώνα

- Ασδραχάς Σπ., «Οικονομία», *ΙΕΕ*, τ. ΙΑ', σ. 159-188.
- Ασδραχάς Σπ. και άλ., *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ιε'-ιθ' αιώνας*, τ. 1, ό. π., (οι σελ. 424-513).
- Καρδάσης Β., «Εμπόριο και ναυτιλία», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, ό. π., σ. 638-653.
- Κρεμμυδάς Β., «Η οικονομία των Ελλήνων. Πενήντα κρίσιμα χρόνια, 1770-1821» στο Β. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, ό. π.*, τ. 1, σ. 275-304.
- Λεονταρίτης Γ., *Ελληνική εμπορική ναυτιλία (1453-1850)*, έκδ. Ε. Μ. Ν. Ε. Μνήμων, Αθήνα 1987.
- Μπωζούρ Φ., *Πίνακας του εμπορίου της Ελλάδος στην τουρκοκρατία (1787-1797)*, μτφρ. Ελένη Γαρίδη, εκδ. Τολίδη, Αθήνα 1974 (πολύ σημαντική πηγή).
- Σβορώνος Ν., *Το εμπόριο της Θεσσαλονίκης τον 18 αιώνα*, εκδ. Θεμέλιο, Αθήνα 1996.
- Χαρλαύτη Τζελίνα–Παπακωνσταντίνου Κατ. (επιμ.), *Ναυτιλία των Ελλήνων 1700-1821*, Αθήνα 2013.

8 Ο εμπορικός στόλος του Μεσολογγίου τον 18^ο αιώνα

- Ασδραχάς Σπ. και άλ., *Ελληνική Οικονομική Ιστορία, ιε'-ιθ' αιώνας*, τ. 1, ό. π., (οι σελ. 424-513).
- Δημητροκάλλης Δ. Κ., *Τα οικονομικά του Μεσολογγίου (1740-1826)*, Αθήνα 1934.
- Καρδάσης Β., «Εμπόριο και ναυτιλία», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, ό. π., σ. 638-653.
- Κρεμμυδάς Β., «Η οικονομία των Ελλήνων. Πενήντα κρίσιμα χρόνια, 1770-1821» στο Β. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, ό. π.*, τ. 1, σ. 275-304.
- Λεονταρίτης Γ., *Ελληνική εμπορική ναυτιλία (1453-1850)*, έκδ. Ε. Μ. Ν. Ε. Μνήμων, Αθήνα 1987.
- Χαρλαύτη Τζελίνα–Παπακωνσταντίνου Κατ. (επιμ.), *Ναυτιλία των Ελλήνων 1700-1821*, Αθήνα 2013.

9.Εξισλαμισμοί στην Κρήτη (1645-1821)

- Δετοράκης Θεοχάρης, *Ιστορία της Κρήτης*, *από τη βιβλιοθήκη μου.
- Κρήτη: Ιστορία και Πολιτισμός*, εκδ. Συνδέσμου Τοπικών Ενώσεων Δήμων και Κοινοτήτων Κρήτης, Ηράκλειο 1988. 949. 59 ΚΡΗ
- Greene Molly, *Κρήτη: ένας κοινός κόσμος. Χριστιανοί και μουσουλμάνοι στη Μεσόγειο των πρώιμων νεότερων χρόνων*, μετάφραση, Αθήνα 2005. 949. 59 GRE
- Πεπονάκης Μανόλης, *Εξισλαμισμοί και επανεκχριστιανισμοί στην Κρήτη (1645-1898)*, Ρέθυμνο 1997. 438. 497 ΠΕΠ

10.Εξισλαμισμοί στη Δυτική Μακεδονία (οι Βαλαάδες)

- Sugar Peter, *Η νοτιοανατολική Ευρώπη κάτω από την οθωμανική κυριαρχία 1354-1804*, τ.Α, μτφρ. Παυλίνα Χρ. Μπαλουξή, εκδόσεις Σμίλη, Αθήνα 1994. (γενικά οι σελ. 109-119) 949. 6 SUG
- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία της Μακεδονίας, 1354 -1833*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/κη 1988. 949. 56 ΒΑΚ
- Σακελλαρίου Μ. (επιμ.), *Μακεδονία: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Αθήνα 1982. 949. 56 ΜΑΚ
- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Δ', Θεσ/κη 1974, σ. 89-92 949. 505 ΒΑΚ

11.Πληροφορίες των ξένων ταξιδιωτών για τον πληθυσμό των πόλεων και των κομποπόλεων της Ηπείρου στα έργα ξένων ταξιδιωτών (1800-1820) *συγκέντρωση, ταξινόμηση και σχολιασμός των σχετικών πληροφοριών από το έργο του Κυριάκου Σιμόπουλου, Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα.

- Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού. Ήπειρος*, Θεσσαλονίκη 1991. 949. 5 ΒΑΚ
- Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Εκδοτική Αθηνών,
- Σιμόπουλος Κ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*, τ. Γ1, Γ2 (1800-1821), Αθήνα 1984-1985 (θησαυρός πληροφοριών που δίνουν οι ταξιδιώτες για την οικονομική-κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα).

-Στον ημιόροφο της Βιβλιοθήκης του Πα/μίου (κωδ. 949 .....) υπάρχουν κάποια έργα αυτών των ταξιδιωτών (Holland, Rouqueville, Leake). * Δανεισμός ορισμένων από το Γραφείο μου.

-Ανωγιάτης - Πελέ Δ., «Δημογραφικές πληροφορίες για την Ελλάδα από περιηγητές (1800-1820)», *Μνήμων* 10 (1985), σ. 1-16.

-Δημητρόπουλος Δ., «Ο πληθυσμός [1770-1821]», *Ιστορία Νέου Ελληνισμού*, τ. 1, σ. 75-86.

12. Τα Γιάννενα όπως τα είδαν οι ξένοι ταξιδιώτες Holland και Rouqueville (πρόξενος και ταξιδιώτης) στις αρχές του 19^{ου} αι.

-Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού. Ήπειρος*, Θεσσαλονίκη 1991. 949. 5 ΒΑΚ

-Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Εκδοτική Αθηνών,

-Σιμόπουλος Κ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*, τ. Γ1, Γ2 (1800-1821), Αθήνα 1984-1985 (θησαυρός πληροφοριών που δίνουν οι ταξιδιώτες για την οικονομική-κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα).

-Στον ημιόροφο της Βιβλιοθήκης του Πα/μίου (κωδ. 949 .....) υπάρχουν κάποια έργα αυτών των ταξιδιωτών. * Δανεισμός και από το Γραφείο μου.

13. Πληροφορίες για την κοινωνία και την οικονομία της Άρτας και της γύρω περιοχής στα έργα των ξένων ταξιδιωτών στις αρχές του 19^{ου} αιώνα.

-Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού. Ήπειρος*, Θεσσαλονίκη 1991. 949. 5 ΒΑΚ

-Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Εκδοτική Αθηνών,

-Σιμόπουλος Κ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*, τ. Γ1, Γ2 (1800-1821), Αθήνα 1984-1985 (θησαυρός πληροφοριών που δίνουν οι ταξιδιώτες για την οικονομική-κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα).

-Σιορόκας Γεώργιος, *Το Γαλλικό προξενείο της Άρτας*, Ιωάννινα 1981 949 53 ΣΙΟ

-Στον ημιόροφο της Βιβλιοθήκης του Πα/μίου (κωδ. 949 .....) υπάρχουν κάποια έργα αυτών των ταξιδιωτών. * Δανεισμός και από το Γραφείο μου.

-Παναγιωτόπουλος Βασ., «Δημογραφικές εξελίξεις», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ', Αθήνα . σ. 152-158.

14. Πληροφορίες των ξένων ταξιδιωτών για τον πληθυσμό των πόλεων και των κωμοπόλεων της Θεσσαλίας στα έργα ξένων ταξιδιωτών (1800-1820) *συγκέντρωση, ταξινόμηση και σχολιασμός των σχετικών πληροφοριών από το έργο του Κυριάκου Σιμόπουλου, Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα.

-Αρσενίου Λάζαρος, *Η Θεσσαλία στην Τουρκοκρατία*, Αθήνα 1984. 949. 54 ΑΡΣ

-Παλιούγκας Θεόδωρος, *Η Λάρισα κατά την Τουρκοκρατία 1423-1881*, τ. 1-2, Λάρισα 1996 914. 954 ΠΑΛ

-Σιμόπουλος Κ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*, τ. Γ1, Γ2 (1800-1821), Αθήνα 1984-1985 (θησαυρός πληροφοριών που δίνουν οι ταξιδιώτες για την οικονομική-κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα).

-Ανωγιάτης - Πελέ Δ., «Δημογραφικές πληροφορίες για την Ελλάδα από περιηγητές (1800-1820)», *Μνήμων* 10 (1985), σ. 1-16.

-Δημητρόπουλος Δ., «Ο πληθυσμός [1770-1821]», *Ιστορία Νέου Ελληνισμού*, τ. 1, σ. 75-86.

15. Πληροφορίες ξένων ταξιδιωτών για τον πληθυσμό των πόλεων και κωμοπόλεων και της Πελοποννήσου στα έργα ξένων ταξιδιωτών (1780-1820) *συγκέντρωση - ταξινόμηση πληροφοριών από το έργο του Κυριάκου Σιμόπουλου, Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα.

-Σιμόπουλος Κ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*, τ. Β, Γ1, Γ2 (1700-1821), Αθήνα 1984-1985 (θησαυρός πληροφοριών που δίνουν οι ταξιδιώτες για την οικονομική-κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα).

-Κόμης Κ., *Πληθυσμός και οικισμοί της Μάνης, 15ος-19ος αιώνας*, Ιωάννινα 1995.

Σακελλαρίου Μιχαήλ. *Η Πελοπόννησος κατά την δευτέραν Τουρκοκρατίαν (1715-1821)*, Αθήνα, 2^η έκδοση 1978 949.505 ΣΑΚ

-Ανωγιάτης - Πελέ Δ., «Δημογραφικές πληροφορίες για την Ελλάδα από περιηγητές (1800-1820)», *Μνήμων* 10 (1985), σ. 1-16.

-Δημητρόπουλος Δ., «Ο πληθυσμός [1770-1821]», *Ιστορία Νέου Ελληνισμού*, τ. 1, σ. 75-86.

16. Πληροφορίες ξένων ταξιδιωτών για τον πληθυσμό πόλεων και κομποπόλεων της Δυτικής Μακεδονίας στα έργα ξένων ταξιδιωτών (1780-1820) *συγκέντρωση, ταξινόμηση και σχολιασμός των πληροφοριών από το έργο του Κυριάκου Σιμόπουλου, *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*.

-Σιμόπουλος Κ., *Ξένοι ταξιδιώτες στην Ελλάδα*, τ. Β, Γ1, Γ2 (1700-1821), Αθήνα 1984-1985 (θησαυρός πληροφοριών που δίνουν οι ταξιδιώτες για την οικονομική-κοινωνική κατάσταση στην Ελλάδα).

-Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία της Μακεδονίας*, 1354 -1833, εκδ. Βάνιας, Θεσ/κη 1988. 949. 56 ΒΑΚ

-Ανωγιάτης - Πελέ Δ., «Δημογραφικές πληροφορίες για την Ελλάδα από περιηγητές (1800-1820)», *Μνήμων* 10 (1985), σ. 1-16.

-Δημητρόπουλος Δ., «Ο πληθυσμός [1770-1821]», *Ιστορία Νέου Ελληνισμού*, τ. 1, σ. 75-86.

17. Οι κλεφταρματολοί

-Αγγελομάτη - Τσουγγαράκη Ελ., «Ενοπλα σώματα: Αρματολοί και κλέφτες» 1821, *ό. π.*, σ. 120-140.

-Ασδραχάς Σπ., «Οι "πρωτόγονοι της εξέγερσης"», στο *Σχόλια*, Αθήνα 1993, σ. 173-186.

-Βασδραβέλης Ι., *Αρματολοί και κλέφτες εις την Μακεδονίαν*, Θεσσαλονίκη 1970.

-*Ειδικό Αφιέρωμα της Εφημερίδας Καθημερινή 7 Ημέρες* (21 Μαρτίου 1999).) (από το Γραφείο μου).

-Κοταρίδης Ν., «Αρματολισμός», στο *Ιστορία των Ελλήνων, ό. π.*, σ. 520-565.

-Ροδάκης Π., *Κλέφτες και αρματολοί*, τ. Α' - Β', εκδ. Ατέρμων, Αθήνα 1975.

-Στάθης Π., «Αρματολισμός», στο Β. Παναγιωτόπουλος (επιμ.), *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τ. 2, Αθήνα 2003, σ. 341-360.

-Σφυρόερας Β., «Σώματα αντιστάσεως του Ελληνισμού», *ΙΕΕ* τ. ΙΑ', σ. 144-151.

18. Οι μεγάλες οικογένειες των κλεφταρματολών της Δυτικής Μακεδονίας

-Βασδραβέλης Ι., *Αρματολοί και κλέφτες εις την Μακεδονίαν*, Θεσσαλονίκη 1970.

-Κασομούλης Ν., *Ενθυμήματα στρατιωτικά της επαναστάσεως των Ελλήνων 1821-1833. Προτάσσεται ιστορία του αρματολισμού*, τ. Α', Αθήνα 1939. (η πιο σημαντική πηγή για τα ελληνικά αρματολίκια).

-Σφυρόερας Β., «Σώματα αντιστάσεως του Ελληνισμού», *ΙΕΕ* τ. ΙΑ', σ. 144-151.

-Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ', Αθήνα . σ. 417-520

19. Τα κλέφτικα τραγούδια: οι πληροφορίες και η εικόνα που μας δίνουν για τους κλέφτες.

-Fauriel C., *Δημοτικά τραγούδια της σύγχρονης Ελλάδας*, Παρίσι 1824, μτφρ, εισ. Ν. Βέη, Αθήνα 2002.

-Καφωμένος Ερατοσθένης, *Δημοτικό τραγούδι: μία διαφορετική προσέγγιση*, Αθήνα 1996 989.109 ΚΑΨ (ειδικό κεφάλαιο για τα κλέφτικα τραγούδια)

Κοντογιώργης Γ., *Η ελλαδική λαϊκή ιδεολογία*, εκδ. Νέα Σύνορα - Λιβάνης, Αθήνα 1979.

-Πολίτης Αλ., *Το δημοτικό τραγούδι. Τα κλέφτικα*, εκδ. Ερμής, Αθήνα 1973.

-*Ειδικό Αφιέρωμα της Εφημερίδας Καθημερινή 7 Ημέρες* (21 Μαρτίου 1999) (από το Γραφείο μου).

20. Τα σχολεία των Ιωαννίνων τον 18^ο-αρχές του 19^{ου} αι.

-Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Αθήνα 1997. 949. 53 ΗΠΕ

-Χατζόπουλος Κων., *Ελληνικά σχολεία στην περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (1453-1821)*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη 1991 (η καλύτερη μελέτη γι' αυτό το θέμα). 370. 949. 505 ΧΑΤ

-Κουρμαντζή Ελένη, *Η εκπαίδευση στα Γιάννενα και οι ιδεολογίες της (1645-1820)*, Ιωάννινα 1991. Α-Φ 370 ΚΟΥ

-Μιχαλόπουλος Φάνης, *Τα Γιάννενα και η νέο-ελληνική αναγέννηση (1648-1820)*, Αθήνα 1930. 949. 505 MIX

-Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Δ', Θεσ/νίκη 1973 (σ. 629-876) 949. 505 BAK

-Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού, Ήπειρος*, Θεσσαλονίκη 1992. 949.5 BAK

21. Τα σχολεία της Αθήνας τον 18^ο - αρχές του 19^{ου} αι.

-Χατζόπουλος Κων., *Ελληνικά σχολεία στην περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (1453-1821)*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη 1991 (η καλύτερη μελέτη γι' αυτό το θέμα). 370. 949. 505 XAT

-Καμπούρογλου Δημ., *Ιστορία των Αθηνών: τουρκοκρατία, περίοδος πρώτη, 1458-1687*, Αθήνα 1959. 949. 505 KAM

-Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Δ', Θεσ/νίκη 1973 (σ. 629-876) 949. 505 BAK

-Αγγέλου Άλκης, «Η εκπαίδευση», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ', σ. 306-328.

22. Ο Αθανάσιος Ψαλίδας και το εκπαιδευτικό του έργο στα Γιάννενα

-Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Αθήνα 1997. 949. 53 ΗΠΕ

-Χατζόπουλος Κων., *Ελληνικά σχολεία στην περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (1453-1821)*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη 1991 (η καλύτερη μελέτη γι' αυτό το θέμα). 370. 949. 505 XAT

-Κουρμαντζή Ελένη, *Η εκπαίδευση στα Γιάννενα και οι ιδεολογίες της (1645-1820)*, Ιωάννινα 1991. Α-Φ 370 ΚΟΥ

-Κουρμαντζή Ελ., *Η νεοελληνική αναγέννηση στα Γιάννενα (17^{ος}-αρχές 19^{ου} αι.)*, Αθήνα 2007. 949. 53 ΚΟΥ

-Μιχαλόπουλος Φάνης, *Τα Γιάννενα και η νέο-ελληνική αναγέννηση (1648-1820)*, Αθήνα 1930. 949. 505 MIX

-Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού, Ήπειρος*, Θεσσαλονίκη 1992. 949.5 BAK

23. Τα Σχολεία των Ιωαννίνων στις αρχές του 19^{ου} αι.

-Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Αθήνα 1997. 949. 53 ΗΠΕ

-Χατζόπουλος Κων., *Ελληνικά σχολεία στην περίοδο της οθωμανικής κυριαρχίας (1453-1821)*, εκδ. Βάνιας, Θεσ/νίκη 1991 (η καλύτερη μελέτη γι' αυτό το θέμα). 370. 949. 505 XAT

-Κουρμαντζή Ελένη, *Η εκπαίδευση στα Γιάννενα και οι ιδεολογίες της (1645-1820)*, Ιωάννινα 1991. Α-Φ 370 ΚΟΥ

-Κουρμαντζή Ελ., *Η νεοελληνική αναγέννηση στα Γιάννενα (17^{ος}-αρχές 19^{ου} αι.)*, Αθήνα 2007. 949. 53 ΚΟΥ

-Μιχαλόπουλος Φάνης, *Τα Γιάννενα και η νέο-ελληνική αναγέννηση (1648-1820)*, Αθήνα 1930. 949. 505 MIX

-Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού, Ήπειρος*, Θεσσαλονίκη 1992. 949.5 BAK

24. Το Σούλι: κοινωνική οργάνωση, οικονομία και πόλεμοι με τον Αλή πασά.

-Σακελλαρίου Μιχαήλ (επιμ.), *Ήπειρος: 4000 χρόνια ιστορίας και πολιτισμού*, Αθήνα 1997. 949. 53 ΗΠΕ

-Βακαλόπουλος Κων., *Ιστορία του βόρειου Ελληνισμού, Ήπειρος*, Θεσσαλονίκη 1992. 949.5 BAK

-Αραβαντινός Π., *Χρονογραφία της Ηπείρου*, τ. Α'-Β'. εν Αθήναις 1956 (ανατύπωση Αθήνα 1969).

-Θεσπρωτός Κοσμάς και Ψαλίδας Αθ., *Γεωγραφία Αλβανίας και Ηπείρου*, έκδοση Ιωάννινα 1964.

-Λαμπρίδης Ι., *Ήπειρωτικά μελετήματα* τόμ. Β', έκδοση Εταιρείας Ήπειρωτικών Μελετών, Ιωάννινα 1993.

-Μιχαηλάρης Π., «Αλή πασάς των Ιωαννίνων», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. 1, ό. π., σ. 257-272.

-Ψιμούλη Βάσω, *Σούλι και Σουλιώτες*, Κέντρο Νεοελληνικών Ερευνών/ ΕΙΕ, Αθήνα 1998.

25. Ο Αλή πασάς

- Αραβαντινός Σπ. Π., *Ιστορία Αλή πασά του Τεπελενλή*, τ. Α'-Β', 1895, (ανατ. 1979).
- Μιχαηλάρης Παναγιώτης, «Αλή πασάς των Ιωαννίνων», στο *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού* (επιμ. Βασ. Παναγιωτόπουλος), τ. 1ος, Αθήνα 2003, σ. 257-272.
- Μουτίφ Α., *Αλή πασάς ο Τεπελενλής (1744-1822)*, μετάφραση από τα τουρκικά Α. Ιορδάνογλου, Προλεγόμενα – σημειώσεις Κ. Βλάχος, Ιωάννινα 1980.
- Σκιώτης Διον., «Από ληστής πασάς. Τα πρώτα βήματα στην άνοδο του Αλή πασά των Γιαννίνων (1750-1784)», περ. *Θησαυρίσματα* 6 (1969), σ. 257-290.
- Fleming K. E., *Αλή πασάς, ο μουσουλμάνος Βοναπάρτης*, εκδόσεις Οδυσσέας, Αθήνα 2000.
- Σιορόκας Γ., *Η εξωτερική πολιτική του Αλή πασά των Ιωαννίνων. Από το Τίλσιτ στη Βιέννη (1807-1815)*, Ιωάννινα 1999.

26. Τα Ορλωφικά: η αποτυχημένη επανάσταση του 1770

- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Δ', Θεσ/νίκη 1973 (σ. 372-444) 949. 505 ΒΑΚ
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ', σ. 58-85.
- Βλάσση Δέσποινα, «Η συμμετοχή των Επτανησίων στα Ορλωφικά (1770) και η αντίδραση των Βενετών», *Μνήμων* 8 (1980-1982), σ. 64-84.
- Γριτσόπουλος Τ., *Τα Ορλωφικά. Η εν Πελοποννήσω επανάστασις του 1770 και τα επακόλουθα αυτής*, Αθήνα 1967.
- Νικολάου Γιώργος, «Η επανάσταση του 1770 στην Πελοπόννησο όπως την είδε και την κατέγραψε ο γενικός πρόξενος της Γαλλίας στην Κορώνη André - Alexandre Lemaire», στο *Μελέτες, ό. π.*, σ. 255-296.
- Τζάκης Δ., «Ρωσική παρουσία στο Αιγαίο από τα Ορλωφικά στον Λάμπρο Κατσώνη», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, ό. π.*, τ. 1, σ. 115-150.

27. Ο Ρήγας Βελεστινλής και το εθνεγερτικό του έργο

- Κορδάτος Γιάννης, *Ρήγας Φεραίος και η Βαλκανική ομοσπονδία*, Αθήνα 1945.
- Βρανούσης Λεάνδρος, *Ρήγας Βελεστινλής*, Αθήνα 1957.
- Κιτρομηλίδης Πασχάλης, *Ρήγας Βελεστινλής. Θεωρία και πράξη*, Βουλή των Ελλήνων, Αθήνα 2002.
- Αξελός Λουκάς, *Ρήγας Βελεστινλής. Σταθμοί και όρια στη διαμόρφωση της εθνικής και κοινωνικής συνείδησης στην Ελλάδα*, εκδ. Στοχαστής, 2η έκδοση, Αθήνα 2007.
- Λεοντσίνη Ελένη, «Έννοιες της ελευθερίας στο έργο του Ρήγα: αρχαία παράδοση, νέος πολιτισμός και κοινωνική ισότητα», *Υπέρεια* 9B' (2014), σ. 877-898.
- Ένθετο της εφημερίδας "Καθημερινή" *Επτά Ημέρες* (22. 3. 1998) *από το Γραφείο μου
- Ένθετο της εφημερίδας "Ελευθεροτυπία", στη σειρά *Ιστορικά* (2008). *από το Γραφείο μου.
- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Δ', Θεσ/νίκη 1973 (σ. 591-603) 949. 505 ΒΑΚ
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ', σ. 402-405,

28. Η Γαλλική Επανάσταση και η σημασία της για την Ελλάδα

- Αποστολόπουλος Δ. *Η Γαλλική Επανάσταση στην τουρκοκρατούμενη κοινωνία*, Αθήνα 1989.
- Κιτρομηλίδης Π., *Η γαλλική επανάσταση και η Νοτιοανατολική Ευρώπη*, Αθήνα 2000.
- Κιτρομηλίδης Πασχάλης, *Ρήγας Βελεστινλής. Θεωρία και πράξη*, έκδ. Βουλή των Ελλήνων, 2002.
- Κιτρομηλίδης Π., *Το όραμα της ελευθερίας στην ελληνική κοινωνία*, Αθήνα 1992.
- Εξάρχου Ζωή, «Γαλλικές επιδράσεις στο πολιτικό έργο του Ρήγα Βελεστινλή και στα Συντάγματα της Ελληνικής Επανάστασης», περ. *Υπέρεια* 9B' (2014), σ. 743-752.

- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Δ΄, Θεσ/νίκη 1973 (σ. 591-603) 949. 505 ΒΑΚ
- Εξάρχου Ζωή, «Γαλλικές επιδράσεις στο πολιτικό έργο του Ρήγα Βελεστινλή και στα Συντάγματα της Ελληνικής Επανάστασης», περ. *Υπέρεια* 9Β΄ (2014), σ. 743-752.
- Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ΄, σ. 366-376,

29. Η Ελληνική Νομαρχία κορυφαίο κείμενο του νεοελληνικού Διαφωτισμού

- Ανώνυμος ο Έλληνας, *Ελληνική Νομαρχία ήτοι Λόγος περὶ Ελευθερίας*, εν Ιταλία 1806 (πολλές επανεκδόσεις).
- Βρανούσης Λ., «Ιδεολογικές ζυμώσεις και συγκρούσεις», *ΙΕΕ*, τ. ΙΑ΄, σ. 433-451.
- Δημαράς Κ. Θ., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός*, 4η έκδοση, εκδ. Ερμής, Αθήνα 1985.
- Δρούλια Λουκία, «Ελληνική αυτοσυνειδησία», *ΙΝΕ*, ό. π., τ. 2, σ. 39-54.
- Ηλιού Φ., «Νεοελληνικός Διαφωτισμός», *ΙΝΕ*, ό. π., τ. 2, σ. 9-26.
- Κιτρομηλίδης Π., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Οι πολιτικές και κοινωνικές ιδέες*, μτφρ. Στέλλας Νικολούδη, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 1996.
- Κιτρομηλίδης Π., «Η πολιτική σκέψη του νεοελληνικού Διαφωτισμού», *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού, 1770-2000*, τ. 2, σ. 27-38.
- Νούτσος Παναγιώτης, *Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Τα όρια της διακνδύνευσης*, εκδ. Ελληνικά Γράμματα, Αθήνα 2005.
- Ταμπάκη Άννα - Αργυροπούλου Ρωξάνη, «Νεοελληνικός Διαφωτισμός», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, τ. 8, σ. 404-441.

30. Τα ονόματα των Νεοελλήνων και η ταυτότητά τους: Γραικοί, Ρωμιοί, Έλληνες

- Βρανούσης Λ., «Ιδεολογικές ζυμώσεις και συγκρούσεις», *ΙΕΕ*, τ. ΙΑ΄, σ. 433-451.
- Δρούλια Λουκία, «Ελληνική αυτοσυνειδησία», *ΙΝΕ*, ό. π., τ. 2, σ. 39-54.
- Ηλιού Φ., «Νεοελληνικός Διαφωτισμός», *ΙΝΕ*, ό. π., τ. 2, σ. 9-26.
- Κιτρομηλίδης Π., *Νεοελληνικός Διαφωτισμός. Οι πολιτικές και κοινωνικές ιδέες*, μτφρ. Στέλλας Νικολούδη, εκδ. ΜΙΕΤ, Αθήνα 1996.
- Ταμπάκη Άννα - Αργυροπούλου Ρωξάνη, «Νεοελληνικός Διαφωτισμός», στο *Ιστορία των Ελλήνων*, τ. 8, σ. 404-441.
- Σβορώνος Νίκος, *Το ελληνικό έθνος, προλεγόμενα* Σπ. Ασδραχάς, εκδ. Πόλις, Αθήνα 2004. 949. 5 ΣΒΟ
- Σακελλαρίου Μιχαήλ. «Η δυναμική της εθνεγερσίας», στου ίδιου *Θέματα Νέας Ελληνικής Ιστορίας*, εκδ. Ηρόδοτος, Αθήνα 2011, τ. Α΄, σ. 181-249 (στη φοιτητική συλλογή).
- Χρήστου Χρύσανθος, *Οι περιπέτειες των εθνικών ονομάτων των Ελλήνων*, 2^η έκδ., Θεσσαλοίκη 1989.

31. Η Κέρκυρα τον 18^ο αιώνα

- Καραπιδάκης Ν., «Η βενετοκρατία», *Ιστορία των Ελλήνων*, τ. 8, [Αθήνα 2007], σ. 56-97.
- Καρύδης Σπ., «Οργάνωση της Ορθόδοξης Εκκλησίας», *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα*, τ. 1, σ. 295.324.
- Μαλτέζου Χρύσα, «Νησιά Ιονίου. Η τελευταία περίοδος της βενετικής κυριαρχίας (1669-1797)», *ΙΕΕ*, τ. ΙΑ΄, Αθήνα 1975, σ. 212-218.
- Μοσχονάς ., «Τα Ιόνια νησιά κατά την περίοδο 1797-1821», *ΙΕΕ*, τ. ΙΑ΄, σ. 382-402.
- Παπαδιά – Λάλα Αναστασία, «Οι Έλληνες και η βενετική πραγματικότητα: Ιδεολογική και κοινωνική συγκρότηση», στο *Veneriae quasi altrium Byzantium*, ό. π., σ. 173-276.
- Τσιγκάκης Κώστας, «Ο ελληνικός χώρος στη διάρκεια της βενετοκρατίας», *Βενετοκρατούμενη Ελλάδα*, ό. π, τ. 1, σ. 21-67.
- Νησιά του Ιονίου, Αφιέρωμα της εφημερίδας η Καθημερινή 7 ημέρες* (1995). 089. 30 ΝΗΣ

- Τατάκης Α., *Κέρκυρα: Ιστορία – μνημεία – μουσεία*, Εκδοτική Αθηνών 1992 (*από τη βιβλιοθήκη μου).
- Λινάρδος Γεώργιος, *Η κερκυραϊκή κοινωνία κατά τη Βενετοκρατία. Η εξέγερση των χωρικών του 1640*, Κέρκυρα 1983. 949. 55 ΛΙΝ
- Καρλάφτη – Μουρατίδη Φωτεινή, *Η τέχνη του ψωμιού στη βενετοκρατούμενη Κέρκυρα: το σιτάρι, οι χώροι, οι άνθρωποι*, Αθήνα 2009. 641. 915 ΚΑΡ
- Πλουμίδης Σπύρος, *Γυναίκες και γάμος στην Κέρκυρα (1600-1864)*, Ιόνιο Πανεπιστήμιο, Κέρκυρα 2008. 306. 810 ή 949. 5 ΠΛΟ

32. Η Φιλική Εταιρεία και ο ρόλος της στην προετοιμασία του Αγώνα της ανεξαρτησίας.

- Μαργαρίτης Γ., «Η Εταιρεία των Φιλικών», *Ιστορία των Ελλήνων*, τ. 9, [Αθήνα 2007], σ. 44-69.
- Φράγκος Γεώργιος, «Φιλική Εταιρεία», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΑ΄, σ. 424-432.
- Δεσποτόπουλος Αλέξανδρος, «Η απόφαση για την Επανάσταση», *Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΒ΄, σ. 12-19.
- Βακαλόπουλος Απ., *Ιστορία του Νέου Ελληνισμού*, τ. Ε΄, Θεσ/νίκη 1980 (σ.52 και εξ.) 949. 505 ΒΑΚ
- Μανδυλαρά Άννα – Νικολάου Γιώργος, *Μυστικές επαναστατικές Εταιρείες στη Νεότερη Ευρώπη - Φιλική Εταιρεία*, εκδ. Ασίνη, Αθήνα 2017. *από το Γραφείο μου. (όπου πλουσιότερη βιβλιογραφία)